

7/1484
GK: 175

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- /2620
Konu : Soru Önergeleri

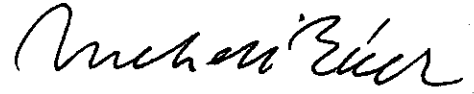
22/07/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 09.06.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-23711 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE'ye ait 7/14836 esas nolu, Eskişehir Milletvekili Fehmi Murat SÖNMEZ'e ait 7/14837 esas nolu, Adana Milletvekili Muharrem VARLI'ya ait 7/14838 ve 7/14839 esas nolu, Adana Milletvekili Yılmaz TANKUT'a ait 7/14840 ve 7/14841 esas nolu, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/14842-7/14843-7/14844-7/14845-7/14846-7/14847-7/14848-7/14849-7/14850 ve 7/14851 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1.Görüş 7/14836 (2 sayfa)
- 2.Görüş 7/14837 (1sayfa)
- 3.Görüş 7/14838 (1sayfa)
- 4.Görüş 7/14839 (2 sayfa)
- 5.Görüş 7/14840 (2 sayfa)
- 6.Görüş 7/14841 (1sayfa)
- 7.Görüş 7/14842 (4 sayfa)
- 8.Görüş 7/14843 (7sayfa)
- 9.Görüş 7/14844 (3 sayfa)
- 10.Görüş 7/14845 (3 sayfa)
- 11.Görüş 7/14846 (2 sayfa)
- 12.Görüş 7/14847 (2 sayfa)
- 13.Görüş 7/14848 (2 sayfa)
- 14.Görüş 7/14849 (2 sayfa)
- 15.Görüş 7/14850 (4 sayfa)
- 16.Görüş 7/14851 (1sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

ÖNERGE SAHİBİ : Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

Esas No : 7/14845

Yem fiyatları artarken, destek sistemi değişirken ve destekler yarı yarıya azalırken bir yandan da Türkiye'ye yasal ve yasal olmayan yollarla çok miktarda süt tozunun girmesi süt fiyatının düşmesine ve piyasanın çökmesine neden olmuştur. 2007 yılında süt tozu ithalatı nedeniyle çiğ süt fiyatı bölgelere göre 30-40 kuruşa kadar düşmüştür. Çiğ süt fiyatındaki bu düşüşler nedeniyle 300-400 bin arasında olduğu tahmin edilen süt hayvanı kesime gitmiştir. 2005 yılında 409 bin ton, 2006 yılında 439 bin ton olan kırmızı et üretiminin 2007 yılında 576 bin tona çıkmasının nedeni yem fiyatlarının artması ve süt fiyatlarının düşmesi sonucu hayvanların kesime gönderilmesidir. 2007 yılında yaşanan bu yoğun kesimlerden dolayı 2007'de bir dönem bölgelere göre 30-40 kuruşa kadar düşen çiğ süt fiyatları 2009 sonunda 1 lira sınırına dayanmıştır.

Özelleştirme adı altında kapatılan Süt Endüstrisi Kurumu ile Et ve Balık Kurumu gibi piyasayı düzenleyici kurum kalmayınca et ve süt piyasasında son birkaç yılda spekülasyon fiyat dalgalanmaları yaşandığı görülmektedir. Her dalgalanmada hayvan varlığı azalmaktadır. Bu şartlarda Tarım ve Köyşleri Bakanlığı 2009 yılında fazla sütü piyasadan çekmek ve süt tozu üretimi için 30 milyon liralık kaynak ile piyasaya müdahale etmiştir. Bu kapsamda;

SORU 1) Büyük süt sanayicileri çiğ süt fiyatı ile oynayarak küçük süt işletmelerini ve mandıraları piyasadan çekilmeye zorlamaktadır. Yapılan fiyat spekülasyonunun bir amacı da budur. Bu şekilde devam ederse bir iki yıl içinde yerel süt işletmeleri ve mandıralar piyasadan süt almak yerine büyük işletmelerden almak zorunda kalacaktır. Bu da Türkiye'deki çiğ süt piyasasını birkaç büyük işletmenin tekeline bırakacaktır. Hükümetinizin bunu önlemeye yönelik bir çalışması var mıdır?

SORU 2) Bu 30 milyon lira kimlere verilmiştir?

SORU 3) Ne kadar süt alınmıştır?

SORU 4) Ne kadar süt tozu üretilmiştir?

SORU5) Üretilen süt tozunun ne kadarı satılmıştır?

SORU 6) Bu müdahalenin piyasaya etkisi ne olmuştur?

SORU 7) Bu dönemde ne kadar süt hayvanı kesime gitmiştir?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7) Bilindiği gibi, ülkemizde çiğ süt fiyatları serbest piyasa şartlarına göre oluşmakta olup, devletin çiğ süt fiyatlarının oluşumuna bir müdahalesi bulunmamaktadır.

Süt sektörünün içinde bulunan üretici, özel sektör ve kamu sektörlerinin katılımları ile 2009 yılı içerisinde kurulmuş olan Süt Konseyi sayesinde süt üreticilerinin sıkıntıları Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir.

Bu izleme sonucunda, Bakanlığımızca gerek üreticimizin gerekse tüketicilerimizin haklarının korunması amacıyla 2009 yılında süt regülasyon desteği devreye sokularak karşılaşılan zorlukların giderilmesi sağlanmıştır. Süt regülasyon desteği faydasının görülmesi nedeniyle 2010 yılında da uygulanmaktadır.

Süt üretimi konusunda, Bakanlığımız ve Süt Üreticileri Merkez Birliği işbirliğinde oluşturulan Ulusal Süt Kayıt Sistemi (USKS) ile ülkemizde üretilen süt, kayıt altına alınmakta ve desteklemelerin daha sağlıklı bir şekilde üreticiye ödenmesi sağlanmaktadır.

Çiğ süt üretiminin desteklenmesine yönelik olarak koyun ve keçi sütüne farklı destekleme kalemi yer almakta olup büyükbaş hayvan sütüne 0,04 TL/Litre destek verilirken koyun ve keçi sütü için 0,10 TL/Litre destek uygulanmaktadır. Bunlarla birlikte gerek üreticilerimizin gerekse tüketicilerimizin korunmasına yönelik tedbirler de alınmaktadır. Bakanlığımızca gerekli görülmesi halinde her türlü önlem yerinde ve zamanında devreye sokulmaktadır.

Bakanlığımızca, hayvancılıkta verimlilik artışının sağlanması, girdilerin azaltılması ve sürdürülebilirliği sağlanması amacıyla; sığırlarda suni tohumlama, önsoykütüğü, soykütüğü, döl kontrolü faaliyetleri, küçükbaş hayvancılığın ıslahı, mera ve yem bitkileri üretimini geliştirme, yetiştirici-üretici örgütlerinin kurulması, hayvan hastalıkları ile mücadele, süt sığırcılığı kooperatif yatırımları, hayvan gen kaynakları ve sürdürülebilirliğinin sağlanması yönünde projeler uygulanmaktadır. Bu projeler sayesinde; ıslah çalışmalarına hız verilmesi, kayıt sisteminin geliştirilmesi, kaba yem açığının kapatılması, hayvan sağlığı hizmetlerinin yaygınlaştırılması, örgütlülük bilincinin yerleşmesi gibi temel çalışmalar yapılmaktadır.

Yeni işletme kuran veya kurulu işletmesinin kapasitesini arttırmak isteyen yetiştiricilere; Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığı ile düşük faizli işletme ve yatırım kredisi kullanılmaktadır. Faiz indirim oranları; süt sığırcılığı, damızlık düve yetiştiriciliği faaliyetlerinde % 60, küçükbaş ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliği, damızlık etçi sığır yetiştiriciliği, büyükbaş ve küçükbaş besiciliği faaliyetlerinde ise % 50 olarak uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca uygulanan politikalar sayesinde ülkemizde hayvancılık konusunda şu önemli gelişmeler sağlanmıştır;

a) 2002- 2009 yılları arasında büyükbaş hayvan varlığı, % 10,4 artarak 9,8 milyon baştan 10,8 milyon başa çıkarken, kültür ırkı oranında % 83 lük bir artış sağlanmıştır.

b) Hayvan sayısındaki artışın yanı sıra hayvan ıslahına gerekli önemin verilmesi sayesinde 2002- 2008 yılları arasında birim hayvan başına verimlilikte de önemli gelişmeler sağlanmış hayvan başına süt üretimi 1705 lt/baş iken 2758 lt/başa yükselmiştir.

c) 2002- 2008 yılları arasında süt üretimi % 45,6 oranında artarak 8,4 milyon tondan 12,3 milyon tona ulaşmıştır.

Bakanlar Kurulunun 2009/14850 sayılı kararında yer alan "Çiğ sütün değerlendirilmesi amacıyla; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın belirleyeceği dönemlerde Bakanlıkça belirlenecek

uygulama ve ödemeye ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde ilgililere ödeme yapılır ve yapılacak ödemenin 2009 yılı toplam tutarı 30.000.000 TL'yi aşamaz." hükmü gereği 2009 yılında Bakanlığımızca belirlenen **Mayıs-Haziran döneminde** süttozu üreten tüm işletmelere duyuru yapılmış ve müracaat eden 12 firmaya yine Bakanlığımızca belirlenen kotalar çerçevesinde yaptıkları üretim için **14,1 milyon TL** destekleme ödemesi yapılmıştır.

Sözkonusu dönemde üretilen süt tozu miktarı 4.709 ton olup, üretilen süt tozu satıldıktan sonra ödemeler yapılmıştır. Uygulama sayesinde çiğ süt fiyatlarında bahar aylarında yaşanan düşüşün önüne geçilmiştir.

TÜİK verilerine göre 2009 yılında **çiğ süt üretimi** 12.542.185 ton/yıl, **süt tozu üretimi** ise 12.104 ton/yıl olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizde sağılan inek sayısı TÜİK verilerine göre, 2005 yılında 3.998.097 baş iken 2009 yılında 4.133.148 başa yükselmiştir.

Aynı dönemde çiğ süt üretimi 11.107.897 tondan 12.542.186 tona çıkarken, sanayiye aktarılan süt miktarı ise 3,4 milyon tondan 5,1 milyon tona ulaşmıştır.

Süt tozunun kullanımına, Fermente Süt Ürünleri Tebliği, Dondurma Tebliği, Yenilebilir Buzlu Ürünler Tebliği, Koyulaştırılmış Süt ve Süt Tozu Tebliği kapsamındaki ürünlerin üretiminde izin verilmektedir. Genellikle, kuru madde artırılmasını sağlamak amacıyla kullanılan süt tozu, yoğurt ürünüde ortalama %3-4, dondurma ve yenilebilir buz çeşitlerinde ortalama %3-4, koyulaştırılmış süt ürünüde ortalama %12-18, çikolata ve benzeri ürünlerde ortalama %10-35 oranlarında kullanılmaktadır. Süt tozu doğrudan insan gıdası olarak tüketilmemekte, çeşitli gıda ve yem (buzağı maması gibi) ürünlerinin üretiminde de bileşen olarak yer almaktadır.